

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joan. Henrici Meibomii De Cervisiis potibusque &
ebriaminibus extra vinum aliis Commentarijs**

Meibom, Johann Heinrich

Helmeftadii, 1668

Caput Decimum Qvartvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10160

Physca, quæ communiter physca dicitur. Nam & hæc ex aqua & aceto constabat. Phæmon in Cynosophio, sive de Canum cura: φσ̄ Cr̄a ἢ Ἰβν̄ ὄζος, καὶ ὕδωρ θερμὸν, καὶ ᾧ ᾱ δὶ ὕο. Physca vero est acetum, & aqua calida, & ov̄i duo. Similiter & Nicolaus Myrepsus sect. 1. cap. cccLxxxiii. φσ̄ Cr̄av nihil aliud esse ait, quam sextarium aceti unum, & aqua sextarium sem̄s. Ubi tamen notandum, non semper acetum aut aquam eadem proportione: sed nunc alterutrius majorem aut minorem portionem adsumptam: nunc alia etiam adjuncta fuisse, ut de ov̄is additis iam ex Phæmone patuit. Nec pro Bellonio quicquam facit Suetonii, quem adducit, locus. Est is in Vitellio cap. xii. de quo ita ait: Adolescentem multa libidine construpatum, mox tadio profugum, quum Puteolis poscam vendentem deprehendisset, coniecit in compedes &c. Unum quidem hunc locum Bellonius ait sufficere sententiæ suæ probandæ. Nisi enim, inquit, ea portio aliud quam oxycratum continuisset, frigida eius taberna exiguum fecisset quæstum. Verum quæ hæc probatio? Satis profecto erat mancipio fugitivo & profligati pudoris, exiguum ex vilis potio- nis venditione facere quæstum, non ut pecuniam corrade- ret, sed vitam saltem sustentaret. Et notat Mercurialis lib. 19 III. Var. Lect. cap. xxii. vinum acidum, cum aqua mixtum, vili plebiculæ olim vendi solitum, & poscam vocari. Vide etiam Jo. Brodæum Miscellan. lib. iv. cap. xi.

CAPUT DECIMUM QVARTVM

SUMMARIA.

1. Riera, bira, Germanorum ex frumento potus. 2. la biere Gallorum. 3. an à Latino bibere. 4. biber, potus. 5. biberes nonales. 6. nona. 7. cervisia nonalis. 8. biera an ab Aëtii βύρη. 9. aut ceria Hispanorum. 10. aut pyris. 11. potus ex pyris an priores potibus è frumento. 12. biera etymon Hebraicum. 13. biera vocabulum Celticum. 14. ex Hebræa tamen matrice. 15. πρὸς Græcis unde. Ger-

1 **G**ermani suos è frumento potus communi vocabulo *Bieram*, aut *Biram* vocarunt, atque etiamnum ita appellat: nec ipsi tamen soli, sed & Galli, Germanorum fratres
2 olim dicti, quibus *la biere* nominatur. Esse vero, qui *biera* nostræ nomen ex pini brytique corruptis vocabulis, tanquam sub ipsis lateat, deduci voluerint, iam ante monuimus. Eos quum non sineratione tum dimiserimus, videamus nunc porro, unde alii causam nominis accersierint. Ita
3 que Ger. Jo. Vossius lib. I. de vitis serm. cap. III. lib. II. cap. III. & lib. III. cap. II. *bieram* deducere mavult à Latino *bibere*: voce à Romanis militibus accepta, inquit, quibus illud in ore, *da bibere*: quod per $\delta\pi\kappa\omega\omega\acute{\alpha}\nu$ dictum *biber*, id est, potus. Veterum enim Grammaticorum quidam ex hoc nomen faciunt, & neutri generis, ut videre est apud Sisipatrum Charisium lib. I. artis Gramm. Sequioris tamen Latinitatis scriptores in masculino etiam genere, sed numero plurali, dixerunt *biberes*. Ekkehardus Junior lib. de Cas
4 sib. monast. S. Galli, cap. XI. *Invitat tandem Abbas omnes pariter ad nonales fratrum biberes*. Intelligit enim potus qui fratribus in monasteriis dabantur sub horam tertiam pomeridianam, quam *nonam* dicebant, qua sumebant merendam: *umb die None Zeit*. Ekkehardus idem cap. IX. dixerat *nonalem cervisiam*. Sed de voce *biber* vide porro iam dictum Vossium artis Gramm. lib. III. cap. XXVI. Caterum ex *biber* deinde, ait Vossius, factum est contracte *bier*, atque
5 ita nomen *bira* putat esse generale, ut τὸ $\pi\acute{\iota}\nu\omicron\nu$ apud Aristotelem Anton. Sneebergerus in Amethysto, & Jac. Theodorus, quem vulgo Tabernæ montanum à patria vocamus, in Hist. stirp. existimant *byram* alludere vocem $\beta\acute{\upsilon}\nu\alpha\varsigma$ apud Aëtium Tetrab. III. serm. II. cap. XXIX. quæ hordeum significat maceratum & tostum, sive *maltum*, ut hodie vocamus, ex qua fit cervisia, ut suo loco dicemus. Atqui iam
ante

ante monuimus, vocem Germanicam malè in Hellade & Latio quæri, frustra que inde causam nominis peti. Alii itaque *biriam*, sive *beriam*, unius literæ mutatione dictam autumant à *cera* Hispanorum potu, de quo paullo ante egimus: quæ conjectura etiam non displicuit Jo. Ruellio lib. II. de nat. stirp. cap. XIII. At Matth. Martinus Lexico Philol. in voce *cervisia*, nostrum *bier* deducit à *pyris*, quod potus nostrates prius è *pyris* quam frumento fuerint confecti. Verum diversæ prorsus fuerunt potiones ex frumento, ab iis, quæ fiebant ex *pyris*, ut de his suo loco videbimus. Et probare primum debebat Martinus, potum ex *pyris* antiquiorem esse potibus ex frumento, ante quam *bieram*, quæ ex frumento fit, à potu ex *pyris* denominatam adsereret. De hoc enim adhuc sub iudice lis est, Melchior Goldastus Notis ad Ekkehardi junioris, cujus modo meminimus, cap. IX. distinguit inter *biram* & *bieram*. Et *biram* dicit esse à *piro*, *Birn* / potum nempe *pyriticum* ex *pyris*: *bieram* verò, quæ ex frumento est, deducit ab Hebræo *beri*, quod est *frumentum*: indeque ait esse *biriah*, seu *pulmentum farinaceum* lib. II. Reg. cap. X. Ego sane, ut *biera* nomen indigenum esse Celtarum nullus dubito: ita ejus originem frustra ex linguis aliis, nisi forte ex Hebræa deduci posse autumo. De ea enim recte D. Hieronymus Comm. in Sophoniæ cap. III. ait, in Hebræo ipsum Latinum esse sermonem, & linguam Hebræam omnium linguarum esse matricem. Itaque præter Goldastum, qui *bieram* à *beri* Hebræorum derivat, etiam Phil. Cluverius loco adducto vocabulum *bier*, sive ut Saxones loquuntur, *beer*, verisimiliter deducit ab Hebraico *bar*, *frumentum*, voce ex ipsa Asia, à primæva linguarum confusione in Septentrionem propagata. A qua radice insuper Græcorum *μπός* derivat, quod itidem *frumentum* seu *triticum* significat.